Lieta Nr. 670004317
SKA-1046/2017
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2017.gada 27.aprīlī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Līvija Slica,
tiesnesis Andris Guļāns,
tiesnese Ieva Višķere,

rakstveida procesā izskatīja SIA „Lejaskrāces" blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2017.gada 7.marta lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt pieteikumu.

Aprakstošā daļa

[1] Gulbenes 2.vidusskola un SIA „Komforta standarts" 2013.gada 26.augustā noslēdza līgumu par vidusskolas skolēnu ēdināšanas organizēšanu laikā no 2013.gada 26.augusta līdz 2016.gada 30.jūnijam. 2016.gada 14.aprīlī Gulbenes novada dome izsludināja citu iepirkumu par ēdināšanas pakalpojumu sniegšana vidusskolā, kurā pieteicās pieteicēja SIA „Lejaskrāces".

2016.gada 14.jūnijā Gulbenes 2.vidusskola un SIA „Komforta standarts" noslēdza vienošanos Nr.3 par grozījumiem 2013.gada 26.augusta līgumā, ar kuru nolēma noslēgto līgumu pagarināt līdz jaunā iepirkuma uzvarētāja noskaidrošanai un iepirkuma līguma noslēgšanai.

Pieteicēja vērsās tiesā, lūdzot atzīt šo vienošanos par spēkā neesošu un atlīdzināt neiegūto peļņu.

[2] Administratīvās rajona tiesas tiesnesis ar 2017.gada 7.marta lēmumu atteicās pieņemt pieteikumu. Lēmumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] Iepirkuma procedūras rezultātā noslēgtā līguma tiesiskuma pārbaude nav veicama administratīvā procesa kārtībā. Pasūtītājs, veicot publisko iepirkumu, darbojas divās pakāpēs. Pirmajā tiek pieņemts publiski tiesisks lēmums par pasūtījuma piešķiršanu, bet otrajā pakāpē notiek šī lēmuma īstenošana privāttiesiskā ceļā – tiek slēgts iepirkuma līgums, kuram piemērojami vispārīgie civiltiesību noteikumi.

[2.2] Vidusskolas direktore atbilstoši Vispārējās izglītības likuma 11.panta otrās daļas 4.punktam bija atbildīga par izglītības iestādes darbības nodrošināšanu un tai noteikto uzdevumu izpildi. Atbilstoši Gulbenes 2.vidusskolas nolikuma 50.punktam viņa bija tiesīga slēgt ar juridiskām un fiziskām personām līgumus par dažādu vidusskolai nepieciešamu darbu veikšanu un pakalpojumu sniegšanu.

Slēdzot līgumu par ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanu vidusskolā, tika piemēroti vispārīgie civiltiesību principi. Arī veicot grozījumus minētajā līgumā, tika veiktas darbības privāto tiesību jomā. Tādējādi pieteicējas pieteikumu par līguma grozījumu atzīšanu par spēkā neesošiem atbilstoši Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punktam jāatsaka pieņemt, jo lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

[2.3] Prasījums par atlīdzinājumu nav patstāvīgs prasījums, bet ir nesaraujami saistīts ar pamatprasījumu. Ja tiesā nav pieļaujams pamatprasījums, nav pieļaujams arī prasījums par atlīdzinājumu, līdz ar to arī prasījumu par neiegūtās peļņas atlīdzināšanu ir jāatsaka pieņemt.

[3] Par rajona tiesas lēmumu pieteicēja iesniedza blakus sūdzību, norādot turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Tā kā Gulbenes novada dome 2016.gada 14.aprīlī izsludināja iepirkumu par ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanu, nekādi citi līgumi vai vienošanās par minētā pakalpojuma sniegšanu nevarēja tikt slēgti, kā vienīgi atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 8.panta otrās daļas un septītās daļas regulējumam.

[3.2] Tiesa ignorēja Vispārējās izglītības likuma 11.panta otrās daļas 6.punktu, atbilstoši kuram vispārējās izglītības iestādes vadītājs ir atbildīgs par normatīvo aktu ievērošanu izglītības iestādes darbībā. 2013.gada 26.augusta līgums tika noslēgts nepamatoti, nepiemērojot Publisko iepirkumu likumu. Izsludinātā iepirkuma līguma projektā skolas direktorei nav paredzētas tiesības parakstīt iepirkuma līgumu.

[3.3] Nepamatota ir tiesas norāde, ka, veicot grozījumus līgumā, tika veiktas darbības privāto tiesību jomā. Grozījumu apstrīdēšana atbilst Publisko iepirkumu likuma 85.^{1}pantam.

[3.4] Pieteicēja uztur prasījumu par zaudējumu atlīdzināšanu, jo pieteicējas piedāvājums ir ar viszemāko cenu. Ja dome būtu izmantojusi Publisko iepirkumu likumu, pieteicēja būtu ieguvusi tiesības slēgt līgumu līdz iepirkuma līguma noslēgšanai ar uzvarētāju.

Motīvu daļa

[4] Iepirkuma līgumu vai to noteikumu atzīšana par spēkā neesošiem nav administratīvajai tiesai raksturīga kompetence, jo, kā to pareizi norādījis administratīvā rajona tiesas tiesnesis, iepirkuma procedūras rezultātā tiek noslēgts privāttiesisks līgums. Vienlaikus likumdevējs Publisko iepirkumu likuma (*likums, kas bija spēkā līdz 2017.gada 28.februārim*) XII^{1} nodaļā ir paredzējis izņēmuma gadījumus, kad administratīvajai tiesai tiek nodota tai neraksturīga kompetence – tiesības likumā noteiktos gadījumos iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos atzīt par spēkā neesošu, grozīt vai atcelt to noteikumus vai saīsināt iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās termiņu.

[5] Publisko iepirkumu likuma 85.^{1}panta pirmā daļa noteic, ka pieteikumu par iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās atzīšanu par spēkā neesošu, to noteikumu grozīšanu vai atcelšanu vai līguma vai vispārīgās vienošanās termiņa saīsināšanu var iesniegt šā likuma 83.panta pirmajā daļā

minētās personas 85.[2]panta pirmajā daļā paredzētajos gadījumos.

Publisko iepirkumu likuma 85.[2]panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka tiesa iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos var atzīt par spēkā neesošu, grozīt vai atcelt to noteikumus vai saīsināt līguma vai vispārīgās vienošanās termiņu, ja iepirkuma līgums vai vispārīgā vienošanās noslēgta, nepiemērojot šā likuma 8.panta pirmajā daļā noteiktās iepirkuma procedūras vai 8.panta septītajā daļā minēto iepirkuma veikšanas kārtību, ja pasūtītājam tā bija jāpiemēro.

[6] Lai gan pieteicēja nav norādījusi konkrētu Publisko iepirkumu likuma 85.[2]panta pirmajā daļā minētu gadījumu, pieteicēja ir paudusi viedokli, ka vienošanās par pakalpojuma sniegšanu varēja tikt slēgta vienīgi atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 8.panta otrās daļas un septītās daļas regulējumam. Tas savukārt liecina par pieteicējas iebildumiem par publiskā iepirkuma procedūras nepiemērošanu pakalpojumu sniedzēja izvēlei līdz uzvarētāja noskaidrošanai jaunajā iepirkuma procedūrā.

Augstākā tiesa ir atzinusi, ka jautājums par to, vai konkrētā gadījumā līgumslēdzējai iestādei jāpiemēro publiskā iepirkuma procedūra pakalpojumu sniedzēja izvēlei, ir pakļauts tiesas kontrolei. Savukārt iepirkuma procedūras nepiemērošanas tiesiskuma pārbaudes ietvaros izvērtējams, vai konkrētajā gadījumā ir konstatējami visi no tiesību normām izrietošie priekšnoteikumi, kas ļauj pasūtītājam noslēgt pakalpojumu līgumu, nerīkojot iepirkuma procedūru (*sk. Augstākās tiesas 2012.gada 6.novembra lēmumu lietā Nr.SKA-903/2012*).

[7] Ievērojot minēto, Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmums ir atceļams un lieta nosūtāma pirmās instances tiesai jautājuma izlemšanai par pieteikuma virzību.

Saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 85.[1]panta trešās daļas 1.punktu pieteikumu par iespējamo pārkāpumu var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās noslēgšanas dienas, izņemot šīs daļas 2.punkta „a" un „b" apakšpunktā minētos gadījumus. Tādējādi Augstākā tiesa vērš Administratīvās rajona tiesas uzmanību uz to, ka pieteikuma turpmākās virzības sakarā var būt aktuāls jautājums par pieteikuma iesniegšanas procesuālā termiņa ievērošanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, 323.panta pirmās daļas 2.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākā tiesa

nolēma:

atcelt Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2017.gada 7.marta lēmumu un nosūtīt lietu Administratīvajai rajona tiesai jautājuma izlemšanai par pieteikuma turpmāko virzību;

atmaksāt SIA „Lejaskrāces" samaksāto drošības naudu 15 *euro*.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese L. Slica

Tiesnesis A. Guļāns

Tiesnese I. Višķere